

Pagsasao a Yidis

Ti **Yidis** (ייִדיש, ייִדיש wənno ייִדיש, *yidish/idish*, literal a "Hudio"; kadagiti pay daan a taudan ket "Yiddish-Taitsh" (Hudio-Aleman)^[3]) ket ti historikal a pagsasao dagiti Ashkenazi a Hudio. Daytoy ket nagtaud idi las-ud ti maika-19 a siglo^[4] idia y Tengnga nga Europa, a nangited iti kayyanak a komunidad ti Ashkenazi iti bernakulo a kaaduan a naibatay iti Hermaniko a nalaokan kadagiti elemento a naala manipud iti Hebreo ken Arameo, ken manipud pay iti sasao nga Eslabo ken dagiti tugot ti sasao a Romanse.^{[5][6]} Ti Yidis ket naisurat iti alpabeto iti napno a bokal a naibatay iti sinuratan a Hebreo.

Ti kasapaan a nabatbati a petsa ti reperensia ket manipud idi maika-12 a siglo ken tinawtawagan ti pagsasao iti לװן־אַשכנז (*loshn-ashknaz* = "pagsasao dagiti Ashkenaz") wənno טײַטש (*taytsh*), ti sabali a kita ti *tiutsch*, ti kontemporaneo a nagan ti Tengnga a Nangato nga Alemann. Iti kadawyan a panagusar, ti pagsasao ket tinawtawagan iti מאמע־לשון (*mame-loshn*, literal a "ina a dila"), ken mangisalumina daytoy iti Hebreo ken Arameo, a kolektibo dagitoy a naitermino iti לשון־קודש (*loshn-koydesh*, "nasantuan a dila"). Ti termino a "Yidis" ket saan a nagablin a kaaduan a naus-usar a designation iti literatura aginggana idi maika-18 a siglo. Idi naladaw a maika-19 a siglo ken idi maika-20 a siglo, ti pagsasao ket kadawyan idi a tinawtawagan iti "Hudio", a naipangpangruna kadagiti saan a Hudio a konteksto, ngem ti "Yidis" manen ti kaaduan a kadawyan a designation.

Ti moderno a Yidis ket addaan kadagiti dua a porma. Ti Akindaya a Yidis ket adadu a kadawyan ita nga aldaw. Daytoy ket mangiraman kadagiti dialekto ti Akin-abagatan a daya (Ukraniano–Romaniano), Akintengnga a daya (Polako–Galego–Akinday a Hubgaro), ken Akin-amianan a daya (Lituano–Bieloruso). Maigiddiat ti Akindaya a Yidis manipud iti Akinlaud babaen iti kadakkeln a ken ti kaadu iti pannakairaman dagiti balikas a nagtaud iti Eslabo. Ti Akinlaud Yidis ket nabingbingay kadagiti (Suiso–Alsatiano–Akin-abagatan nga Aleman), Akintengnga a laud (Tengnga nga Aleman), ken dagiti dialekto ti Akin-amianan a laud (Olandiko–Akin-amianan nga Aleman). Ti Yidis ket naus-usar iti adu a bilang dagiti komunidad ti Ortodokso a Hudio iti sangalubongan ken isu ti umuna a pagsasao iti pagtaengan, eskuela, ken dagiti adu a saad iti sosial kadagiti kaaduan a Hasid a Hudio. Ti Yidis ket isu pay ti akademiko a pagsasao ti panagadal iti Talmud segun ti tradision kadagiti Lituano a yeshiva.

Dagiti nagibasaran

1. Yidis (<https://www.ethnologue.com/18/language/yid/>) iti *Ethnologue* (Maika nga ed., 2015)
Akindaya a Yidis (<https://www.ethnologue.com/18/language/yidd/>) iti *Ethnologue* (Maika nga ed., 2015)

Yidis	
ייִדיש, ייִדיש wənno ייִדיש <i>yidish/idish</i>	
Pannakabalikas	[ˈjɪdɪʃ] wənno [ˈɪdɪʃ]
Patubo iti	Ukrania, Israel, Estados Unidos, Arhentina, Australia, Uruguay, Nagkaykaysa a Pagarian, Belhika, Kanada, Rusia, Polonia, Alemanania, Moldovia, Romania, Lituania, Bielorusia, Letonia, Hungaria ^[1]
Patubo a mangisasao	(1.5 a riwriw ti nadakamat idi 1986–1991 + kagudua a saan a napetsado) ^[1]
Pamilia	Indo-Europeano <ul style="list-style-type: none"> Hermaniko<ul style="list-style-type: none"> Laud a Hermaniko<ul style="list-style-type: none"> Elbe a Hermaniko<ul style="list-style-type: none"> Nangato nga Aleman<ul style="list-style-type: none"> Yidis
Panagsurat	Sinuratan a Hebreo (Alpabeto a Yidis)
Opisial a kasasaad	
Pakabigbigan a	 Alemanania

Akinlaud a Yidis (<https://www.ethnologue.com/18/language/yih/>) iti *Ethnologue* (Maika nga ed., 2015)

2. Hammarström, Harald; Forkel, Robert; Haspelmath, Martin, dagiti ed. (2017). "Yiddish" (<http://glottolog.org/resource/lan guoid/id/yidd1255>). *Glottolog 3.0* (iti Ingles). Jena, Alemania: Instituto para iti Ebolusionario nga Antropolohia ni Max Planck.
3. Unibersidad ti Manchester (<http://languagecontact.humaniti es.manchester.ac.uk/ELA/languages/Yiddish.html>) - "Daytoy laeng idi iti daytoy a konteksto nga inrugugi dagiti Hudio a mangibagbaga iti saoda a kas 'Yidis' (= 'Hudio'), bayat nga iti nasapsapa ket naibagbaga a kas 'Yiddish-Taitsh' (= 'Hudio-Aleman')."
4. Jacobs, Neil G. (2005). *Yiddish: a Linguistic Introduction*. Cambridge University Press. p. 2. ISBN 0-521-77215-X.
5. Baumgarten, Jean; Frakes, Jerold C. (1 Hunio 2005). *Introduction to Old Yiddish literature* (<http://books.google.c o.uk/books?id=eyBQn7JrBVwC&pg=PA72>). Oxford University Press. p. 72.
6. "Development of Yiddish over the ages" (<http://www.jewishgen .org/databases/givennames/yiddial.htm>). [jewishgen.org](http://www.jewishgen .org).

Adu pay a mabasbasa

- *YIVO Bleter*, pub. YIVO Institute for Jewish Research, NYC, initial series (<http://www.yivo.org/aboutyivo/timeline3. htm>) from 1931, new series (<http://www.yivoinstitut e.org/publications/index.php?tid=123&aid=319>) since 1991.
- *Afn Shvel*, pub. League for Yiddish, NYC, since 1940; אויפן שוועל (<http://www.leagueforyiddish.org/ishi.html>), sample article אונדזער פרץ – Our Peretz (<http://docs.leagueforyiddis h.org/undzer-perets-artikl.pdf>)
- *Lebns-fragn*, by-monthly for social issues, current affairs, and culture, Tel Aviv, since 1951; לעבנס-פראגן (<http://lebnsf ragn.com/about.html>), current issue (<http://lebnsfragn.com/i ndex.html>)
- *Yerusholaymer Almanakh*, periodical collection of Yiddish literature and culture, Jerusalem, since 1973; ירושלימער אלמאנאך (<http://yiddish-almanach.org/index.php/the-yerush olaymer-almanakh/>), new volume, contents and downloads (<http://yiddish-almanach.org/>)
- *Der Yiddisher Tam-Tam*, pub. Maison de la Culture Yiddish, Paris, since 1994, also available in electronic format (<http:// www.yiddishweb.com/tamtam.htm>).
- *Yidishe Heftn*, pub. Le Cercle Bernard Lazare, Paris, since 1996, יידישע העפטן sample cover (<http://mapage.noos.fr/bernardlazare/CahiersY.htm>), subscription info (<http://www.bernardlazare.or g/>).
- *Gilgulim, naye shafungen*, new literary magazine, Paris, since 2008; גילגולים, נייע שאפונגען (<http://gilgulim.org/>)

minoridad a pagsasao	 Bosnia ken Herzegovina Olanda Polonia Romania Suesia Ukrania
Nagalagad	awan pormal a bagbagi; YIVO de facto
Kodkodigo ti pagsasao	
ISO 639-1	yi (https://www.loc.gov/standards/iso639-2/php/langcodes_name.php?iso_639_1=yi)
ISO 639-2	yid (https://www.loc.gov/standards/iso639-2/php/langcodes_name.php?code_ID=495)
ISO 639-3	yid – mangiraman a kodigo Agmaymaysa a kodkodigo: ydd – Akindaya a Yidis yih – Akinlaud a Yidis
Glottolog	yidd1255 (http://glottolog.org/resource/language/id/yidd1255) ^[2]
Linguaesperio	52-ACB-g = 52-ACB-ga (Laud) + 52-ACB-gb (Daya); agdagup kadagiti 11 a karuay

Dagiti silpo ti ruar

 Midia a mainaig iti Pagsasao a Yidis iti Wikimedia Commons

- Pagsasao a Yidis (https://curlie.org/Science/Social_Sciences/Linguistics/Languages/Natural/Indo-European/Germanic/Yiddish/) iti Curlie (iti Ingles)
-

Naala manipud iti "https://ilo.wikipedia.org/w/index.php?title=Pagsasao_a_Yidis&oldid=306441"

Daytoy a panid ket naudi a naurnos idi 19 Mayo 2017, 17:09.

Ti teksto ket magun-od babaen ti Lisensia ti Creative Commons Attribution-ShareAlike; dagiti mainayon a termino ket mabalin pay a maipakat. Kitaen dagiti Termino ti Panagusar para kadagiti salaysay.